

A misty lake scene with a red boat and a large tree. The background is a calm lake with a red boat and a small red buoy. The foreground shows a wooden bench and a table on a grassy bank. A large tree with green leaves frames the right side of the image. The sky is overcast and foggy.

Neopomenutelný život

Miloslava Rýznarová

Miloslava Rýznarová

**NEOPOMENUTELNÝ
ŽIVOT**

KAPITOLA 1.

Otevřela jsem oči. Chvíli jsem se rozhlížela po stropě, než jsem si uvědomila, že je ráno. Slastně jsem se protáhla, oči zase zavřela a vychutnávala jsem si teplíčko postýlky. Tedy on to byl vlastně otoman. Ale otoman, nebo postýlka, to bylo fuk, všechno bylo u nás na spaní. A najednou slyším: „Jarčo, vstávej, už je čas se nasnídat a jít do školy.“

„Ach jo, proč jen musím chodit do školy,“ blesklo mně hlavou a chvíli jsem se ještě rozvalovala na otomanu, když mě máma znovu zavolala, ale už s větším důrazem. Vstala jsem a vztáhla ruku po věcech na sebe a začala se oblékat. Rozhodila jsem peřinu, která byla zavlhlá, jak jsem byla do ní celá zachumlaná, aby vyvětrala, protože jsem musela ještě, než odejdu do školy, ustlat otoman. A šla jsem do kuchyně.

„Dobré ráno“, pozdravila jsem mámu i tátu, kteří seděli u stolu při snídani s mými brášky. Ti již byli všichni tři vzhůru. Koukli na mě a řekli: „Ospalec, ospalec,“ a ukazováčkem mně strouhali mrkvičku. Loupla jsem po nich očima a šla se umýt do rohu kuchyně, kde jsme měli na štokrleti lavor na mytí. Vedle něj na podlaze stál velký džbán s vodou, tak jsem si ji nalila do lavoru a s chutí si umyla obličej a šplouchla trochu i za krk. Poslední dozvuky spánku se studenou vodou ulítly pryč. Vyčistila jsem si ještě zuby a moje očista byla hotová. Špinavou vodu jsem nalila vedle do kbelíku, který se vždy vynášel, když byl plný, na zahrádku na zalití záhonu se zeleninou a tabákem. Šla jsem znovu do ložnice, abych se oblékla do věcí, které nosím do školy. Po

škole, když jsem přišla domů, jsem se musela vždy převléknout do domácího oblečení, protože jsme si museli šetřit šaty, nebylo peněz nazbyt. Již převlečená, jsem se šla ještě učešat. Sáhla jsem po hřebenu, který byl v kapsáři, vedle zrcadla, které bylo nad lavorem v kuchyni, kde jsem se umývala. Koukla jsem do něj, abych viděla, jak vypadám, a otočila se a šla ke stolu. Když jsem přišla ke stolu, kluci se na mě zakřenili, Jirka zakroutil očima, Pepík malilinko vystrčil jazyk a já mu to oplatila. Vyplázla jsem ho pořádně... Mamka si toho všimla a hned nás napomenula, ať neděláme voloviny a pospíšíme si do školy.

Petr s Jirkou už dojídali, a tak vstali od stolu, aby mně udělali místo. Lojzík ještě polykal poslední sousto, zapil douškem kávy a posléze taky vstal. Vrhla jsem se na snídani, abych byla taky brzo hotová a mohla jít do školy. Kluci na mě nečekali a já jsem o to ani nestála. Stejně by mě Petr pořád jen po cestě poštuchoval, až bychom šli do školy, a na to jsem nebyla zvědavá. Učili jsme se všichni v jedné škole, a tak jsme měli společnou cestu. Všichni tři vypadli najednou a já se aspoň v klidu nasnídala. Mamka se mě ptala, co budeme mít dnes za učení a jestli jsem si napsala všechny úkoly.

„Samozřejmě mami, měla jsem jen jeden úkol z počtů a ten jsem si napsala včera hned, jak jsem přišla domů ze školy,“ odpověděla jsem jí.

Tatka na mě taky kouknul, usmál se, ale nic neřekl. On toho vůbec moc nenamluvil. Trápilo ho revma, bolely ho záda, ruce i nohy, a tak, když mohl, tak seděl. Prý to měl z války. Dělal skladníka u nás na dlouhém rozlehlém dvoře, kde byl na jeho konci sklad se Schichtovým mýdlem. Uprostřed dvora byl malý domek, v němž jsme bydleli. Byly to jen dvě místnosti a malá předsíňka. Moc jsme se roztahovat nemohli, bylo nás šest i s rodiči. Spali jsme všichni dohromady v ložnici, Petr s Jirkou na jedné posteli, rodiče na další a já a Lojzík jsme měli každý pro sebe otoman, což bylo fajn, nemuseli jsme se mačkat. Naše ložnice byla

spíš taková noclehárna. Kdyby tam někdo nakoukl, tak by viděl, že jsme se tam opravdu moc roztahovat nemohli, mezi lůžky byla jen malá ulička a v rozích stály ještě dvě skříně na prádlo a na šaty.

Dojeda jsem, oblékla jsem se, a šla jsem si ještě ustlat otoman. Řekla jsem rodičům ahoj, v předsíni si nazula boty a mazala jsem do školy. Cestou jsem koukala, jestli neuvidím Evu, která bydlela kousek za námi, ale asi už šla do školy dřív než já, protože jsem se tentokrát trochu opozdila. Přidala jsem do kroku, abych nepřišla pozdě, zatočila za roh a už jsem si to metelila ještě o trochu rychleji, protože jsem ji v dálce před sebou viděla. Ale ač jsem se snažila, jak jsem mohla, nedohнала jsem ji. Křičet jsem na ni nechtěla, bylo to ještě dost daleko, a tak by mě ani neslyšela. Byla už u školy a já tam za chvíli dorazila taky...

Po skončeném vyučování jsme se domluvily s Evou, že až si napíšeme úkoly, jestli nějaké budeme mít, že půjdeme k Labi krmit racky, kterých se tam vždy slétávalo velké množství. Když někoho viděli, protože byli již naučení, že je lidé krmí, hned se k nim snesli. Mamka to viděla nerada, že si beru chleba, a tak jsem to většinou dělala potají, aby mě neviděla, a schovala si ho hned do školní brašny, a pak jsme se s Evou cestou ze školy zastavovaly u Labe, sedly jsme si na lavičky a čekaly, kdy přilétnou. Ale dlouho jsme otálet nemohly, protože bych zase doma dostala, kde jsem se tak dlouho courala...Racci ale jako kdyby věděli, že je čeká svačinka, tak se začali slétávat s nehorázným křikem, který nám až zaléhal uši. Ten jejich projev se mi vůbec nelíbil. Neměli vůbec pěkný hlas.

S Evou jsem se rozloučila před našimi vraty, které oddělovaly velký dvůr od hlavní ulice, kde jsme bydleli. Vedle vrat z obou stran byly obchody. Jeden obchod bylo cukrářství a druhý krejčovství. Dům s cukrářstvím měl dozadu i velkou zahradu, která sousedila s naším dvorem až ke skladu s mýdlem. Na té straně můj tatínek na kousku půdy pěstoval tabák a maminka zase trochu zeleniny.

Druhý dům – krejčovství, žádnou zahradu neměl a z jeho zadní části, která zasahovala do našeho dvora, vedly schody ke sklepu.

„Ahoj“, pozdravila jsem, když jsem vešla do předsínky, protože dveře dál do kuchyně byly otevřené a u stolu seděl taťka. Přezula jsem se, a vešla do místnosti a uviděla mamku, jak něco kuchtí u sporáku. Hned se otočila a začala nosit na stůl oběd. Měli jsme žebráckou polévku a noky s vajíčkem. Ty jsem milovala a vždycky, když mamka nevěděla, co má vařit, tak jsem jí řekla:

„Udělej noky s vejcem, ty mám hrozně ráda.“

A ona vždycky řekla, že je máme dost často. Ale mně to nevadilo, protože jsem je milovala. Později jsem se je naučila taky dělat, protože mamka mě zasvěcovala do tajů vaření. Dělal se tak, že se do nádoby rozklepla vejce. Počet vajec záležel to na tom, jaké množství noků se chtělo dělat. Pak se přililo trochu vody, sůl a naposled se nasypala polohrubá mouka. To se rozkverlalo, aby bylo polo husté těsto, a lžící se vykrajovaly noky a dávaly do vařící vody. Když vyplavaly napovrch, tak byly uvařené. Na ně se usmažila vajíčka nařídka, těma se noky polily a navrch se dala ještě usmažená cibulka. A to byla pro mě vyloženě ňamka. To jsem nemusela mít ani žádné maso. My jsme měli ale většinou maso z králíka, protože je mamka pěstovala. A co to byla žebrácká polévka? To byla polévka z tvrdého chleba, který se nakrájel, ve vařící vodě se rozvařil, polévka se ještě ochutila česnekem, majoránkou, solí, omastila sádlem a byla hotová. Někdy do ní mamka ještě zakverlala vajíčko, podle toho, jak snášely slepice. Peněz tolik nebylo a hladových krků u stolu bylo dost. Copak, já tolik nejedla jako kluci. Ty měly bezedné žaludky, a tak si mamka musela pořád lámat hlavu, co má zase uvařit, aby tu hladovou chásku nakrmila.

A že ti moji bratři byla cháska nevycválaná, to tedy byla. Co mě se neprováděli lumpáren, že jsem kolikrát až brečela. Ale oni to nemysleli ve zlém, jen mě chtěli poškádlit. Ale mamka, když se

k tomu nachomýtla, tak je hned vždycky zpražila. Taťka, ten si toho moc nevěšmal, jen někdy, když toho bylo dost, tak řekl, ať mně už dají pokoj. A to stačilo a oni hned poslechli. Na taťku dali, ale mamku moc neposlouchali.

Posadila jsem se ke stolu a mamka mně nalila polévku. Tu jsem zrovna dvakrát moc nemusela. Ale nemohla jsem si dovolit, nechat jen trochu na talíři. U nás se muselo dojídat, protože mamka říkala, že se s jídlem nemá šeredit, že je to Boží dar. Pak mi dala na talíř noky a to byla pochoutka! To jsem měla snědeno hned a ještě bych si dala nášup, ale věděla jsem, že má mamka porce rozpočítané tak akorát. Byla zvyklá na šetření, a tak i z mála dokázala vykouzlit dobrá jídla. Jak nám vyprávěla, byla tak vedená od malička, protože se museli moc uskrovnit. Bydleli na statku u strýce, který jim tam uvolnil byt. Strýc byl ale karbaník a statek prohrál v kartách. Musel ho opustit a novému majiteli se zželelo mamčininy rodiny, a tak je tam nechal bydlet dál, ale museli platit nájem, který nebyl nijak nízký. Ale neměli se kam podít, a tak byli rádi, že měli vlastně střechu nad hlavou. Kam se strýc poděl, si už ani nepamatuji, mamka jen říkala, že špatně skončil a já se dál nevyptávala. Tehdy, když nám to vyprávěla, mě to ani moc nezajímalo a byla jsem ještě moc malá.

Vstala jsem od stolu, umyla si ruce v lavoru a vytáhla si sešit s perem a učebnicí a dala se do psaní úkolu. Byl z češtiny a tu jsem měla ráda, tak jsem ho měla napsaný hned. Taťka mně ho podepsal, já si ho uklidila do tašky a zeptala se mamky, jestli bych nemohla jít na chvíli s Evou ven. Přikývla, ale řekla mi, ať jsem do 17 ti hodin doma. Chleba jsem měla schovaný už ze včerejška venku, kde jsem měla na dvoře schovávačku. Tak jsem se převlékla do věcí, které jsem používala na ven a vypadla. Venku jsem si vzala tvrdý chleba do papírového pytlíku a šla za Evou.

Evu jsem před vraty ještě neviděla, tak jsem zašla k domu, kde bydlela a chvíli čekala. Když se pořád nic nedělo, tak jsem na ni zazvonila. Vykoukla její maminka, ale hned mně řekla, že Eva se již

převléká a za chvíli bude venku. Ještě mě napomenula, ať se včas vrátíme.

Po chvíli zašramotily dveře a Eva vyšla ven. Namířily jsme si to hned do parku, kde se říkalo „V Lipkách“ a kde protékala řeka Labe. Rackové tam již létali nad hladinou a hlasitým křikem dávali o sobě vědět. Rozhlížely jsme se po lavičkách, která bude prázdná, protože odpoledne byly dost obsazené. Bylo to jinak kouzelné místo, krásná dlouhá lípová alej a řeka, která tekla podél ní, dávala pocit klidu a bezstarostnosti. Tady jste se mohly posadit a zaposlouchat se do zpěvu protékající řeky, jež svými vlnkami, šuměním, někdy i hučením vytvářela různou melodii, lahodnou uchu, ovšem pokud ji nerušil skřek racků. Všeobecně se tu říkalo „V lipkách“ podle lip, jež lemovaly cestu. Chodívaly sem hodně maminky s malými dětmi a také s miminky v kočárkách. Když jsem byla malá, tak mě tady tatínek vozil na kole. Přidělal malou sedačku dopředu na rám, posadil mě do ní a už jsme jeli a to jsem měla hrozně ráda. Spokojeně jsem se rozhlížela po okolí a připadala jsem si na tom sedátku, jako kdybych seděla na trůně jako královna. Vždycky jsem se strašně těšila, když jsem viděla tatínka, že vytahuje kolo. Už jsem po něm pokukovala, jestli mně řekne, zda s ním chci jet! Jakkak by ne! Však jsem se na to vždycky klepala...

Jak jsme tak procházely alejí, uviděly jsme s Evou v pozadí prázdnou lavičku, a tak jsme k ní zamířily. Ale než jsme k ní došly, byla již obsazena starou paní a pánem. No nevádí, tak jsme šly blíže k řece a začaly házet kousky chleba rackům, kteří se sletovali, a každý z nich se snažil, aby uchvátil sousto co nejdřív. Dokonce se o něj i poprali a brali ho druhému ze zobáku. Křik se zesílil, až nám to bylo nepříjemné. Chleba za chvíli zmizel, a tak jsme ještě chvíli koukaly na tu nezvedenou ptačí chásku a vrátily se na cestu a uviděly, jak opouští tři lidé lavičku. Tak jsme k ní rychle zamířily a posadily se a pozorovaly ruch okolo řeky. Hezky se nám tu sedělo, že se nám ani nechtělo jít domů. Čas se ale nachýlil, a abychom

dodržely stanovenou dobu návratu, musely jsme se zvednout a vykročit domů.

„Nazdar Jarčo,“ slyším na dvoře, kam jsem vkročila po rozloučení s Evou. Petr tam něco kutil u kola.

„Co to děláš?“ ptám se.

„Ále, včera jsem píchnul, a tak si to opravuji,“ odpovídá mně Petr ležérně.

Chvíli jsem na něj koukala, ale pak jsem vešla do domu, aby mamka viděla, že jsem dodržela hodinu, kdy jsem se měla vrátit. Hned mně uložila práci. Měla jsem zašívát ponožky. Koukala jsem, kde je Jirka s Lojzíkem, doma nebyli. No nic, sedla jsem si ke stolu a dala se do zašívání, byla toho pěkná kupka na spravování. Všechny ponožky byly bráchů. Jsou to ale drbani, řekla jsem si pro sebe. To já tolik ponožek neroztrhám, ani taťka ne. Já je nosím jen málokdy, zato nosím punčochy, kterým zase tečou oka, a tak ono to vlastně vyjde nastejno, jestli mám látat ponožky, anebo chytat a vyspravovat oka na punčochách.

Chvíli jsem zašívala, až jsem slyšela, jak se ze dvora ozval hluk, a za chvíli vrzly dveře v předsíni, něco tam zašramotilo a už se vhrnuli do kuchyně Lojzík s Jirkou. A hned lomozili:

„Mami, nemáš něco k jídlu, máme hlad, že bychom Tě snědli na posezení“, hlásí Lojza. Mamku obejmul, vyzdvihl ji do výše a zatočil se s ní kolem dokola. Pro něho to byla hračka, byl to čahoun, největší z nás sourozenců. Já z nich byla nejmenší, pak byli Petr s Jirkou, ale Lojzík, ten byl po taťkovi. Taťka byl taky vysoký, skoro o hlavu a půl než mamka. Lojza, ten to s mamkou uměl nejlépe, dělal si z ní legraci, vytáčel jí, hubičkoval ji, zkrátka byl nejmladší z nás, byl to benjamínek, i když největší...A byl to moc velký fešák! Měl krásné černé kudrnaté vlasy, tmavohnědé oči, zkrátka, postavu jak vysoustruhovanou, a tak se líbil i děvčatům už teď, kdy ještě chodil do školy. Uměl krásně hrát na harmoniku a

zpívat, a tak neměl o děvčata nouzi, stále mu nadbíhala, ale on o ně nestál. Několikrát jsem se zaposlouchala do jeho hudby, když hrál venku na dvorku. I sousedi vedle, když byli na zahradě, všeho nechali, stoupli si k plotu a naslouchali jeho písničkám. Měl krásný sametový hlas, který se rozléhal po celém dvoře. Taťka nezůstal pozadu, vytáhl odněkud malou harmoniku, co se do ní fouká pusou a už to jelo. Mamka, když je takhle slyšela, tak taky všeho nechala a šla si je taky poslechnout. Byly to hezké kouzelné chvíle, ale nebyly moc často. Ráda jsem na ně později vzpomínala.

KAPITOLA 2.

A takhle nám ubíhal den za dnem, nám sourozencům, někdy trošku s obměnou, až postupně vyšel Petr ze školy a šel se učit zámečnickem. Jirka, ten se taky vyučil zámečnickem a nejmladší z nás Lojza, ten se vyučil pekařem. Bavilo ho motat se okolo mamky, když vařila a hlavně pekla. To převzal veslo a snažil se nás vždycky něčím překvapit. Musím říct, že jsem se vždycky těšila, když jsem Lojzu viděla u válu, zamoučeného, a v duchu jsem přemýšlela, co to budeme mít zase za dobrotu, protože on nás napínal a nikdy nám to dopředu neřekl. Teprve až když byly vidět na vále různé tvary, které napovídaly, čím nás překvapí. Mamka měla vždycky radost, že nemusí nic péct, protože jí tím ubíral práci, které měla beztak dost s námi se všemi, kteří jsme byli ještě pořád doma. Dosud nikdo z nás nevylétl z hnízda. A nás šest už dospělých lidí, co jsme se mačkali v malém domečku, to nebyla taky žádná legrace. Byli jsme tam jak sardinky. Když jsme byli malí, tak to ještě šlo, ale jak jsme dospěli, nebylo tam k hnutí.

Já jsem se nevyučila ničím, jako bráškové. Rodiče rozhodli, že budu zatím doma, budu jim kruce a později si najdu nějakou práci. A tak jsem mamince pomáhala se vším možným, ale přiznám se, že mě to moc nebavilo. Dělal jsem to nuceně a někdy s nafouklou pusou, že mě Petr kolikrát musel i okřiknout, když se naskytl u toho, jak mamce odmlouvám. Práce doma mě moc nevoněla, a tak jsem koukala, jak to šlo, abych z domu zmizela. Obvykle jsem zašla za kamarádkou, která se vyučila švadlenou, a to se mi moc líbilo. Pomáhala jsem jí se šitím, když toho měla moc

a nestíhala. Dělal jsem takové ty drobnější práce, jako stehovala, nebo párala šaty, když si z nich některá žena nechala něco přešít. A taky jsem žehlila hotový výrobek. Zeptala jsem se jí, zda by v jejím zaměstnání nepotřebovali pomocnou sílu, že bych ráda něco takového dělala a že mě to doma už nebaví. Kamarádka slíbila, že se poptá.

Petr s Jirkou chodili do práce i Lojza, jen já byla doma. Už jsem byla ale otrávená, vůbec mě to nebavilo, protože jsem si říkala, že na takovouhle práci mám dost času, až se jednou vdám. Že se vdám, o tom nebylo pochyb. Jako každá holka jsem snila o tom, že pro mě přijede princ na bílém koni. V duchu jsem si představovala, jak budu celá v bílém jako nevěsta, budu mít dlouhé šaty s vlečkou, za mnou půjdou družičky, a moje kamarádky budou závistivě koukat, koho si to беру a navíc, jak mně to sluší. Zkrátka jsem měla růžové sny.

Ale na tom není přece nic divného? Každá holka takhle sní a představuje si růžovou budoucnost. To je jedna věc. A druhá věc je ta, zda se to vůbec každé splní?

Po nějaké době mě kamarádka řekla, že bude volné místo u nich v zaměstnání a že řekla šéfovi, že by o někom věděla. Ten jí řekl, ať mě tedy přivede. Radostí bych si povyskočila, kdybych si neuvědomila, že už jsem na to trochu dospělá, takhle reagovat. Doma jsem se zatím o ničem nezmínila, řekla jsem si, až jak to dopadne...

Druhý den jsem se šla s kamarádkou představit jejímu šéfovi. Docela na mě udělal dobrý dojem, vypytał se mě na to a na ono, co umím, jestli mě ta práce bude bavit, ale kamarádka mu o mě již něco naznačila, protože se dlouho nevyptával a rovnou se mě zeptal, kdy mohu nastoupit. Zase bych si málem zavýskla, ale to nešlo. Srdíčko se mi zatetelilo, jakou jsem měla radost, že mě přijme, a řekla mu, že mohu nastoupit třeba hned. Ale musím to dát vědět rodičům, kteří o tom nevědí, že si hledám práci.

Domluvili jsme se tedy, že nastoupím za týden. Doma jsem se ale trochu bála, co na to řeknou rodiče, až jim povím, že jsem si našla zaměstnání. Dobře to ale dopadlo. Rodiče proti tomu nic neměli a možná si mysleli, že přibude další příjem do rodiny, protože ten kdo již pracoval z brášek, tak musel přispívat nějakou částkou na domácnost. To by nás všechny rodiče neuživil.

Ten týden, po kterém jsem měla nastoupit do zaměstnání, se vlekl jak hlemýžď, nemohla jsem se už dočkat. Ale uteklo to taky a celá netrpělivá jsem čekala před kamarádčíným domem, jak spolu půjdeme do dílny, kde budeme obě pracovat. Trochu jsem se bála, abych uspěla a zalíbila se šéfovi. Zkrátka abych se všechno hned naučila, co dostanu za práci, a šéf neměl důvod mě propustit.

Dny utíkaly jeden za druhým, v práci se mi líbilo a byla jsem dokonce i pochválená, což mě potěšilo a dodalo mi chuť ještě k větší pílí, abych se zavděčila.

Byli jsme všichni pořád u rodičů, když Petr narukoval na vojnu. Už si nepamatuji, kde vojákoval, ale když se vrátil domů, začal sloužit u policie. Zámečnicka se mu sice líbila, ale že by se tím chtěl živit napořád, to nechtěl. On měl navíc, ale rodiče mu školu platit nemohli, a tak když se mu naskytla příležitost, že by mohl nastoupit u policie hned po vojně, tak se nerozpakoval a uvítal to. A taky si našel děvče. Chodil s ní dost dlouho, než ji poprvé přišel představit rodičům. Mamince se moc líbila a tatkově taky, ale museli se svatbou ještě počkat, dokud Petr nenašetřil nějaké peníze, aby si mohli pořídit byt a zařízení do něj. Růža, tak se jmenovala jeho dívka, by sice přinesla věnem nějakou tu korunu a taky nějaký nábytek, ale bylo to pořád málo. Uběhl asi rok, když se začalo mluvit o svatbě.

Mezitím jsem se ale i já zamilovala a sice jsem poznala jednoho hochu na zábavě, a tak jsme se začali scházet. Bráškové o tom nevěděli, mamka s tatškou taky ne, já to ještě tutlala, protože jsem nevěděla, jak to dopadne. Můj hoch jezdíval dost často o víkendech

do Prahy, což se mně moc nelíbilo, ale on mně vždycky tvrdil, že tam má nějaké jednání ohledně svého zaměstnání, protože pracoval v advokátní poradně.

Dny ubíhaly jeden za druhým a u nás v rodině se také hodně změnilo...

Jirka začínal najednou domů chodit také později, a tak jsem si myslela, že má taky nějakou holku, ale on mně to popíral. Dokonce někdy nebyl doma ani v noci. To se mamince nelíbilo, a tak na něj uhodila, kde tráví noci. On se jen potutelně uculoval a řekl, že s kamarády. Mamka se bála, aby někde neflámoval a nedal se na pití, když nepřišel domů. Viděla u něj občas nějakou tu modřinu a šrám. Tak se bála, že když je napitý, že se pak s někým popere a pak radši domů ani nejde, když utrží nějakou tu ránu a přespí u kamaráda.

Ale milý Jirka se dal na boxování a zápasil v ringu. Dostal pořádně kolikrát do těla, byl samá boule, sem tam napuchlé oko, taky měl jednu přeražený nos, a tak se nechtěl před mamkou ukazovat v tomhle stavu. Ten přeražený nos měl ale až později, kdy to už mamka o něm věděla. Jenže tyto pozůstatky po jeho zápasu nezůstaly dlouho bez povšimnutí. Ty modřiny v obličejí a nateklé oko se nezahojilo ze dne na den. Jirka jí nic nevysvětlil, a tak si jednou postěžovala Petrovi, že jí Jirka dělá starosti, že možná pije, protože nechodí občas domů a někdy přijde i s rozbitým obličejem. Petr ale věděl, že se dal Jirka na box, a tak jí to řekl, aby ji uklidnil. A dodal, že jí to Jirka sám nechtěl říct, protože ji znal a věděl, že by se o něj bála.

Mamka byla překvapená, chvíli koukala, nevěděla co říct, a tak když přišel Jirka domů, tak se ho na to zeptala. Potvrdil jí to a zároveň ji pozval na zápas, který se konal další neděli. Když jí to říkal, tak jsem to taky slyšela a hned jsem žebroňovala, že bych chtěla taky jít. Byla jsem moc zvědavá, jak bude brácha boxovat a jestli vyhraje. Ještě nikdy jsem nic takového neviděla. My jsme byli

všichni sportovci, tedy my sourozenci a cvičili jsme v Sokole. Ale že se dal brácha na boxování, to věděli jen bráškové, mně o tom nic neřekli, protože si mysleli, že bych to vyradila rodičům.

Nastala neděle a já jsem s mamkou šla na bráchův zápas. Tatka jít nechtěl. Brácha nám sehnal lístky do 1. řady, abychom dobře viděly, a tak jsme celé nedočkavé čekaly, kdy začne zápas. Zazněl gong a do ringu nastoupili dva zápasníci, z nichž jeden byl náš Jirka. Dívaly jsme se na něj a čekaly, jestli se po nás ohlédne, ale kdepak. Ten měl jiné starosti. Čekal, kdy dostanou pokyn k zápasu.

A už to začalo! Najednou se do sebe pustili a rány padaly jedna za druhou. Protivník začal Jirku mydlit, až se sesul na zem a chvíli zůstal ležet. Mamka nikdy nic takového neviděla, já sice taky ne, ale viděla jsem, jak to mamku sebralo a jak z toho byla celá špatná. Už to nemohla vydržet a začala křičet přes celé obecnstvo:

„Nebijte ho, nebijte, vždyť mu můžete ublížit!“

Lidi se po ní ohlíželi a napomínali ji, ať je zticha, že je to zápas. Ale ona si nedala říct, a když viděla, že Jirka leží pořád na zemi, tak znovu začala křičet:

„Nechte ho už být, vždyť se nemůže ani hnout, něco se mu stalo, zavolejte doktora!“

Jirkovi se ale nic nestalo, zvedl se ze země a zápas po chvíli pokračoval dál. A teď to zase pro změnu Jirka nandával protivníkovi. Mamka zase křičela:

„Jen mu to pořádně nandej, za to co Ti udělal!“

A lidi ji zase okřikovali, ať je zticha a já jsem musela říct lidem okolo nás, že je to její syn a že je na zápase poprvé, že nikdy nic takového neviděla, abych je uklidnila a mamku omluvila. V duchu jsem se ale musela smát, jak to mamka prožívala. Ano, byli jsme všichni již dospělí, ale pořád jsme byli její děti a běda někomu kdo

by nám ublížil! Nejraději by nás měla pod křídly jako kvočna kuřátka a ochraňovala by nás.

A jak dopadl zápas? Jirka prohrál, protože nebyl ještě v boxu tak vytrénovaný, jako jeho protivník, i když byl dobrý. Zápasil dál a mamku už nepřekvapovalo, když přišel domů s nějakým tím šrámem, nebo podlitinou na oku.

KAPITOLA 3.

Já jsem pořád chodila s Emilem, doma jsem to už řekla a taky jsem ho byla i představit, ale našim se moc nelíbil. Petr mně pak řekl, jestli to s ním myslím vážně, že bych si to měla ještě rozmyslet, protože se o něm proslýchají dost nepěkné věci. Nedala jsem na jeho řeči a ani jsem nechtěla slyšet, co se o něm povídá. Myslela jsem si, že je to jen závist od děvčat, že jsem si našla pohledného hochu.

Chodili jsme spolu rok a půl, a tak jsme uvažovali o svatbě. Petr taky chodil ještě pořád s Růžou, ale zatím svatbu odložili kvůli penězům. My jsme si již s Emilem určili datum na úřadě, kdy se vezmeme. Nic velkého jsme nechtěli, jen dva svědky a dost. Svatební menu by nám uvařila mamka a malý byt Emil sehnal nedaleko nás, a tak jsem se už těšila, že budu mít vlastní domácnost a taky i na byt, a jak si ho budu zařizovat. Těšilo mě, že to není daleko od našich a že k nim budu moci častěji zajít. Svatební šaty jsem neměla bílé, jak jsem kdysi o nich snila, ale modrošedý kostýmek, k němu jsem měla malý bílý klobouček se závojičkem, bílé boty a bílou kabelku a rukavičky. Byla jsem spokojená i tak, a nemrzelo mě, že nemám bílé šaty, aspoň si kostýmku později užiji.

Svatba proběhla v klidu, byli jsme jen my dva a svědci. Jedním byl Petr a druhý svědek byl Emilův kamarád. Z úřadu jsme šli domů pěšky. Mamka už na nás čekala s obědem, ale napřed nám s tatškou a ostatními bráchy pogratalovali, a teprve pak jsme zasedli k slavnostnímu obědu. Od Emila nebyl nikdo, protože jeho

rodiče s ním nějak nekomunikovali. Bylo mně to divné proč, když se Emil žení. Vždyť je to velká událost i pro ně, tak by přece měli jít na jeho svatbu. Zvláště když měli jediného syna! Petr si zase do mě rýpnul, že jsem si měla svatbu ještě rozmyslet, abych později nelitovala. Toho jsem ale už měla dost a odsekla jsem mu, že nikdy!

Po obědě, který jsme měli u našich a který se skládal z polévky s játrovými knedlíčky a svíčkové z králíka a knedlíkem, jsme ještě poseděli s Emilem u našich. Popili jsme kaffičko, snědli bábovku a pak jsme se odebrali do našeho bytečku, který jsme si již dopředu před svatbou zařídili skromným nábytkem, jen opravdu tím nejnutnějším. Od našich jsme dostali do bytu svatebním darem hodiny, váhu, velké zrcadlo do ložnice a také lustr do kuchyně. Já jsem si už předtím dovezla na vozíku výbavu, kterou mě maminka nachystala. Byly to peřiny, ložní prádlo, ručníky, utěrky, zkrátka takové ty věci, které jsou potřeba pro domácnost. A postupně si budeme ještě byt vybavovat tím, co nám bude chybět.

Petr se asi také namlsal mojí svatbou, a tak za tři měsíce měl svatbu zase on. Sehnal byt o dvě ulice dál od rodičů. Byly to dvě místnosti s příslušenstvím a komorou. Byt měli v přízemí, na rozdíl od nás, kteří jsme ho měli ve 2. patře.

Na Petrovu svatbu se všichni těšili, víc než na tu moji. Bylo to kvůli Emilovi, který nikomu moc nepadl do oka. Jirka s Lojíkem se domluvili s Petrem a Růženkou, co budou potřebovat do bytu a podle toho jim koupili svatební dar. Já jsem se domlouvat nechtěla, chtěla jsem je sama překvapit svým dárkem, a protože jsem věděla, co už mají a co jim bráchové koupili, tak jsem jim koupila hodiny do kuchyně. Jen jsem si v duchu stále říkala, zda se jim budou líbit, protože každý má jiný vkus. Musím říct, že na ně později pěli chválu a že se jim do kuchyně krásně hodily.

Svatba se odbyla, nebyla také jako moje nijak bohatá, ale byla hezká. Růženka také neměla bílé svatební šaty, ale měla podobný

hezký kostýmek jako já, jenže ve světlešedé barvě. Svatební šaty by pověsila doma na ramínko a jen by se na ně dívala a kostýmek jsme si aspoň obě užily. A hostinu, tu měli také u našich doma. Peněz taky tolik nebylo, a tak se jídlo odbylo u našich. Maminka byla jinak vyhlášená kuchařka, to se o ní vědělo a byla zvána vařit okolo nás na svatbách. Zabíla králíky a měli menu, jako já na svatbě. A navíc ještě nadělala řízky a bramborový salát. Lojzík napekl svatební koláčky, takže jídla bylo dost. A pití samozřejmě taky, měli jsme víno a nějaký ten tvrdý alkohol se taky našel. To, že se svatba dělala v rodině ženicha, nebylo sice dříve zvykem, ale bylo to proto, poněvadž Růženka bydlela v jiném městě s maminkou než Petr.

Ještě večer odešel Petr s Růžou do nového bytu a Růžina maminka odjela domů. Mamka jim dala sebou řízky. Měli jsme jich spoustu, a tak naši dali i mně s Emilem. Zabíla pět králíků, a taky dokoupila trochu vepřového masa, aby nám nic nechybělo. Na druhý den je ještě pozvala na oběd, a taky nás, protože zbyla ještě svíčková pro všechny.

Tak se stal z mého bráchy Petra ženáč a já byla už vdaná paní.

Pracovala jsem dál v krejčovské dílně, líbilo se mně tam, i plat byl slušný, a tak jsem byla celkově spokojená. Práce bylo dost, že jsem si brávala někdy domů šití a tím jsem si vydělala i víc peněz. Zařídili jsme si byteček tím, co nám ještě chybělo, a cítila jsem se spokojená. Když jsme byli s Emilem spolu rok a půl, přišla jsem do jiného stavu. Těšila jsem se na miminko, a tak jsem zašla k našim, abych jim o tom řekla. Když jsem přišla k našim, mamka se po mě nějak divně podívala a ptala se mě, jestli mě nic nechybí a jestli jsem šťastná. Zdálo se mi to nějak zvláštní, na co se mě ptá, a když si ještě navíc vzdychla, tak jsem se jí ptala, jestli jí něco není.

„Ne, ale slyšeli jsme na Emila nějaké pomluvy... Máš se s ním dobře?“

Ptala se mě a vložila do té otázky co nejvíc citu, aspoň se mi to zdálo.

Koukala jsem na ni a řekla jí, že už začíná mluvit jako Petr, ten že ho taky hanil a řekl mi, abych nelitovala, že si Emila беру. Mamka mě jen odpověděla, že něco o Emilovi slyšela a že to není nic hezkého. Vyzvídala jsem na ní, co to bylo, ať mi to řekne. Ale nechtěla. Taky jsem se zmínila, že k nám ani nechodí a že bydlíme kousek od nich.

„Proč bych k vám chodila, když Ty k nám sama zajdeš?“ Odpověděla mně. A zeptala se mě, jestli bývá Emil taky o sobotách a nedělích doma.

„Někdy jede do Prahy, ale to jede služebně kvůli zaměstnání.“

Zatvářila se zase tak nějak zvláštně, že jsem toho už měla dost, a ani jí neřekla, že budeme mít dítě, rozloučila jsem se radši a šla domů. Nebylo mně po chuti poslouchat nějaké narážky. Přišla jsem domů, Emil doma nebyl, a tak jsem si sedla a čekala, až přijde.

Hodina, kdy chodíval domů, už uběhla a on nikde. Další hodina a další a on pořád nebyl doma. Už mně to bylo divné, vzpomněla jsem si na mamku a na její zvláštní pohled, oblékla jsem se a šla jsem směrem ke kanceláři, kde pracoval. Protože se již stmívalo, tak by bylo vidět světlo v kanceláři, kdyby tam někdo byl. Ale byla tam tma.

Kde jen může být? Říkala jsem si sama pro sebe, asi ho něco zdrželo, možná potkal nějakého kamaráda a zašel s ním na pivo, uklidňovala jsem se. Ale přece jen ve mně začal hlodat červíček pochybností, zvláště když Petr vedl takové řeči a mamka teď jak jsem byla doma taky. A navíc jsem si ještě vzpomněla na jeho rodiče, že nám nebyli ani na svatbě a ani nás nebyli navštívit za celou dobu, co jsme spolu. A když jsem je vzpomenula při řeči, že bychom je mohli navštívit my, tak se Emil bránil, že se jim nebude

vnucovat, když o něj nestojí. Bylo to zkrátka zvláštní. Nevěděla jsem co dělat a co si myslet, a tak jsem se otočila a šla domů. Okna našeho bytu, která vedla na ulici, byla rozsvícená. Zaradovala jsem se. Emil byl už doma, ale kudy šel, že jsme se minuli? Vystupovala jsem do druhého patra, zastrčila klíč do zámku, ale nešel mě otevřít. Zazvonila jsem. Chvíli to trvalo, než mně Emil přišel otevřít.

„Ahoj, kde jsi byl tak dlouho, a proč jsi nevytáhl klíč ze zámku, když jsi doma?“

Ptám se ho, ale odpovědi jsem se nedočkala. Zato jsem viděla, že si Emil balí pár věcí do aktovky, a tak se ho ptám?

„Co to děláš?“

„Jedu do Prahy, vrátím se za pár dní, mám tam nějaké řízení.“

„A jak to, že tam musíš pořád jezdit, vždyť pracuješ tady?“

Ptám se dál, ale zase mně neodpověděl. Sedla jsem si, protože se mně udělalo nějak slabo. Viděla jsem mžitky před očima, nohy se mi podlomily a svezla jsem se na koberec. Uhodila jsem se o pelest postele a to Emil už přiskočil, zvedl mě a posadil mě na postel.

„Je ti něco?“ ptal se...

„Není mě dobře, nějak se cítím slabá,“ mu povídám.

Chvíli na mě koukal a pak zavřel tašku a řekl mně, že musí skutečně odjet a jestli mně není dobře, že mně zavolá doktora. Ne, doktora jsem nechtěla, chtěla jsem, aby zůstal doma a nikam nejedil.

„Prosím, buď doma, nejedí nikam!“

„To nejde, musím odjet, ale za 3 dny se vrátím,“ povídal...A vzal aktovku, vyšel z pokoje a z bytu. Slyšela jsem, jak zavírá dveře, a chvíli jsem slyšela ještě jeho kroky, jak jde po schodech. Neměla jsem ani sílu, abych se šla za ním podívat z okna. V hlavě jsem měla kolotoč. Proháněla se mně v ní Petrova slova, ať se svatbou nespíchám a také mamčina, že o něm slyšela špatné zvěsti.

Čemu tedy mám věřit? Jemu anebo tomu, co se o něm říká? Co je vlastně pravdou? Co to má být okolo něj za fámy? A proč takhle rychle odešel? Vždyť včera nemluvil o tom, že by měl někam jet! A zase na mě šlo mdlo, a tak jsem se natáhla na postel, abych zase nespadla a neublížila dítěti. Nedej Bože, abych potratila...

KAPITOLA 4.

Vždyť my budeme mít spolu dítě, teď to zasáhlo plnou silou moji mysl. A on to ví a říkal mně, že se těší! Ne, nebudu myslet na nic špatného, to jen ti druzí za vším vidí něco zlého. Ležela jsem a dívala se do stropu. Po chvíli, když se mi zdálo, že už ležím dost dlouho, a cítila jsem se dobře, zvedla jsem se z postele a pomalu jsem vstala. Chvíli jsem ještě stála a čekala, jestli se mi nezatočí hlava. Ne, bylo to dobré, a tak jsem přešla do kuchyně a dala si vařit vodu na čaj. Hlavou se mi pořád honily všelijaké myšlenky, které jsem ale nemohla odehnat. Ne, určitě se lidi pletou a ty zvěsti, o kterých mluvil Petr a dnes i mamka, se Emila netýkají. Nemohou! A co je to za zvěsti? Proč mě Petr neřekl, o co se jedná?

Uvědomila jsem si, že jsem to ani slyšet nechtěla a jak jsem byla našťvaná, když mně to Petr říkal a mamka taky. Měla jsem se jí zeptat, jaké to řeči kolují o Emilovi, ale to ne, to jsem radši utekla domů...

Voda začala bublat v konvici, a tak jsem vstala a udělala si čaj. A rozbolela mě hlava. Hledala jsem v kredenci prášek proti bolení, ale nic jsem nenašla. Tepalo mně v ní, hučelo, to se nedalo vydržet! Vzchopila jsem se a šla zazvonit na sousedku, zda nemá něco proti bolení hlavy. Měla, a tak mně hned dala dva. Natočila jsem si do sklenice vodu, dala prášek do pusy a spolkla. Vzala jsem si hrnek s čajem, sedla si ke stolu a pomalu jsem upíjela. Seděla jsem pořád u stolu, když jsem slyšela, že někdo zvoní. Vstala jsem a šla se podívat, kdo to je. Byl to Petr s Růžou. Zůstala jsem nějak zaraženě stát a Petr to na mě viděl, a tak se mě hned ptal, co se děje?

Jejich návštěva mně nebyla zrovna v tuhle chvíli po chuti. Stála jsem pořád u dveří jak solný sloup, že mě musel trochu odstrčit dál ode dveří, aby mohli vejít dovnitř a zavřít za sebou dveře. Pak se ke mně otočil, vzal mě do rukou obličej a podíval se mi do očí.

„Jarčo, co je s Tebou?“ Já pořád stála dál, ani jsem sebou nehnula, tak mě popadl za loket a táhl mě do kuchyně. Růženka šla za námi.

„Prosím Tě, co se Ti stalo?“ A posadil mě na židli, oba si taky sedli a koukali na mě. Já ale nebyla schopná jediného slova. Připadala jsem si jak vyhořelá sopka. Nevnímala jsem vůbec okolí, ani že tu jsou.

„A kde je Emil?“ ptá se brácha dál a to už se ve mně něco zlomilo a začala jsem brečet.

„Něco se u Vás stalo, vid’? Nemusíš mně to říkat, jestli nechceš,“ a vstal, objemul mě okolo ramen a přitiskl si mě k sobě.

„Neboj, bude zase dobře,“ povídá. A hladil mě po vlasech a já se ještě víc rozbrečela. Když mě přešel nával pláče a já se uklidnila, pomalu jsem mu začala vyprávět o tom, jak jsem byla u rodičů se jim svěřit, že budu mít dítě a co mně mamka říkala. A jak jsem šla pak domů a čekala na Emila. A když pořád nešel a nešel, tak jsem mu šla naproti a myslela si, že možná ještě pracuje v kanceláři, ale tam byla tma. Otočila jsem se a šla domů a doma se již svítilo. Emila jsem našla, jak si balí věci do aktovky a říká mně, že musí odjet do Prahy a že se vrátí za tři dny. Prosila jsem ho, aby nikam nejezdil, ale řekl mi, že musí. To jsem všechno pověděla Petrovi. Ten mě ještě víc přitáhl k sobě a říká mi uklidňujícími slovy:

„Neboj, ono se to všechno vyjasní.“ Pak se posadil vedle mě a začal pomalu vyprávět...

„Víš, teď mě dobře poslouchej a nepřerušuj mě,“ a udělal pauzu. Chvíli mlčel a pak povídá dál.

„Viděl jsem nerad, že jsi začala chodit s Emilem, znal jsem ho a věděl jsem, co je to zač. Ale Ty ses do něj zamilovala a viděla jsi ho úplně jinak, než jsem ho znal já, viděla jsi ho přes růžové brýle. Láska, ta je slepá a hluchá, nevidí a neslyší...Ale on byl někdo jiný, než Ty sis představovala. Marně jsem se Ti snažil naznačovat, že o něm kolují různé fámy, ale podrobnosti jsem Ti říct nechtěl, stejně bys mi nevěřila, protože ses v něm viděla. Myslel jsem si, že žitím s ním na to přijdeš sama, že není takový, jakého sis ho vysnila. Maminku to moc trápilo, taky nechtěla, aby sis ho brala, ale když jsme viděli, že jinak nedáš, a že ho máš ráda, tak jsme si říkali, že když se vezmete, že se snad Emil změní. Nic jsi nikdy neříkala, nikdy sis nestěžovala na nic, a tak jsme si mysleli, že je u Vás všechno v pořádku.“

„Měla jsi někdy s ním nějaké problémy?“ ptal se mě Petr.

„Neměla, jen odjížděl někdy o sobotách do Prahy a říkal mi, že tam musí jet, protože tam má služební jednání. Já mu věřila. Teď tam taky odjel, ale na tři dny,“ povídám bráchovi.

„Víš, Jarčo, musím Ti to říct, stejně by ses to později dozvěděla. On dříve, ještě než jste se vzali, jezdil do Prahy do ‚Červeného esa‘, to je klub s lehkými děvčaty. Vědělo se to o něm, protože se s tím občas i chlubil a lákal nás, že máme jet s ním, abychom poznali taky i jinou zábavu. Pěl na ten klub chválu, ale my jsme byli jiného založení a nelákalo nás to. A když s Tebou začal chodit, tak jsem si myslel, že se změnil, že poznal, že je i jiný život, o hodně lepší, který ho daleko víc obohatí. Na začátku vaší známosti jsem mu ale řekl, že jestli se dozvím, že dál jezdí do Prahy, že tomu udělám přítrž a jestli nepřestane, že Ti o tom řeknu. On se zasmál a řekl, kdepak, s tím už je konec. Zamiloval jsem se do Jarči a ta mně změnila život. Byl jsem hlupák, byla to jen taková Fata morgana, takové chvilkové opojení, kterým jsem se opájel, dokud jsem ji nepoznal. Když mně tohle řekl, tak jsem mu uvěřil, i když trochu ve mně pochybnosti hlodaly, protože jsem za nějakou dobu slyšel, že byl zase v Praze. Ptal jsem se ho na to, přisvědčil, že ano, že

v Praze byl, ale že tam byl služebně ohledně advokacie něco vyřizovat. Díval se mi upřeně do očí, když mně to povídal a já mu uvěřil.“

Když mně tohle všechno Petr řekl, najednou jsem si představovala v duchu, jak zvláště reagoval a někdy se i na mě utrhoval, když chtěl jet zase do Prahy a já mu kladla otázky, kam že to jezdí a co tam dělá. Najednou jako kdyby přede mnou spadla opona a Emil se mně jevil v úplně jiném světle, než jsem ho znala.

Podívala jsem se na Petra a zeptala se ho.

„A co mám dělat?“

„Nic, počkáš, až se vrátí a já si s ním pak sám promluví. Nemůžeš se přece nervovat zvláště teď, když čekáš dítě. To by měl taky sám pochopit. Jestli skutečně jel do Prahy služebně, tak je to v pořádku, ale to se dá zjistit. Zavolám jeho šéfovi do kanceláře a zeptám se, zda je to pravda. Nic se neboj a buď klidná, všechno se zase urovná. A hlavně neplač, a kdyby Ti nebylo dobře, tak zavolej lékaře a zítra se u Tebe zase zastavím!“

S těmi slovy se Petr s Růžou se mnou rozloučili a odešli. Byla jsem mu vděčná, věděla jsem, že je na něj spolehnutí, a tak jsem byla již trochu uklidněná. Odestlala jsem si postel, umyla jsem se a ulehla. Bylo již skoro 10 hodin večer.

KAPITOLA 5.

Bože, jak ten čas dnes rychle utekl. A tolik vzrušení a nervů mě to stálo. Byla jsem vděčná Petrovi, že se u mě s Růženou zastavili. Copak asi zjistí brácha zítra v kanceláři u advokáta, kde Emil pracoval...Koukala jsem do stropu a myšlenky se mně honily hlavou, hned jsem myslela na to, a hned zase na ono a hlavně co zjistí Petr. Toho jsem se nejvíc začala bát, co jestli Emil lhal, a neměl žádné služební jednání, ale jel tam za nějakou ženskou? Nutila jsem se na to nemyslet, ale ono to nešlo.

Probudila jsem se ráno jako obvykle, rozhlížela se po pokoji, koukla na druhou postel, jestli je Emil vzhůru a v tom jsem si uvědomila, že jel včera do Prahy a co se včera všechno událo. Ještě chvíli jsem ležela a pak jsem vstala, musela jsem jít do práce. Udělala jsem si kávu, protože jsem se cítila nějak zemdlená, i když jsem se dobře vyspala. Ale po včerejšku se nebylo co divit. Nasnídala jsem se, umyla, oblékla a odešla jsem do zaměstnání. Nesmím dát v práci nic najevo, řekla jsem si, ženské jsou zvědavé, a tak jim nesmím zavdat příčinu ke klepům.

Vzpomněla jsem si taky na Evu, co dělá. Už jsem ji dlouho neviděla. Odstěhovala se z Hradce pryč, když se vdala, někam k Praze a domů k rodičům jezdívá málo. Musím se na ni zeptat, řekla jsem si v duchu. Při nejbližší příležitosti, až zase půjdu k našim, se u nich zastavím.

V práci bylo dnes rušno, chodily k nám stálé ale i nové zákaznice nechat si něco ušít, blížily se velikonoce, a tak každá

chtěla mít něco nového. Tak jsme měly o práci postaráno. Po práci jsem šla rovnou domů a myslela na Petra, jestli se u mě zastaví. Odemkla jsem byt a v tom jsem si vzpomněla, že jsem nenakoupila a že nemám doma ani chléb, ani máslo, a tak jsem znovu zamkla a šla do obchodu.

„Dobrý den Jaruško,“ slyším, a tak zvednu hlavu, a koho to nevidím...Zdeňka, bývalého spolužáka ze školy. Co ten se za mnou nachodil a nadbíhal mně, když jsem vyšla školu, ale já jsem o něj nestála. Pak někam zmizel, ani nevím kam a od té doby jsem ho vlastně ani neviděla.

„Ahoj,“ povídám, „kde se tu bereš?“

„Ale, přijel jsem navštívit rodiče,“ říká, „ted' jdu zrovna z nádraží.“

„Já Tě už neviděla několik let! Kde žiješ, kam ses odstěhoval?“

A Zdeněk mně začínal vyprávět všechno možné a nemělo to konce. Já jsem ale potřebovala nakoupit, tak jsem mu řekla, že musím do krámu, a cestou se můžeme bavit. Navyprávěl mně toho dost a dost. Že se odstěhoval do Prahy, že vystudoval medicínu, že má svoji ordinaci a taky se neopomenul zmínit, že je dosud svobodný. Hned se ptal, co dělám já, jestli nejsem náhodou už vdaná a zálibně se na mě podíval. Jen jsem pokývala hlavou a mlčela jsem.

„Proč nic neříkáš?“ ptá se Zdeněk.

Mezitím jsme ale došli ke krámu, tak jsem mu řekla, aby na mě počkal, že si nakoupím a pak můžeme pokračovat v hovoru. Cestou mluvil vlastně pořád jen on, já mlčela a poslouchala ho. V obchodě jsem si koupila potřebné potraviny, zaplatila jsem a vyšla ven. Zdeněk mě chytl venku za ruku, ale já mu ji vytrhla, protože jsem nechtěla, aby nás někdo viděl a nebyly z toho pak zbytečné řeči.

Omluvil se mně, že to nemyslel zle, ale že je moc rád, že mě vidí. Ptal se mě na bráchy a na kluky, které znal, když tu bydlel, jestli je nevidávám, a když jsem řekla, že některého občas vidím, tak se na něj poptával, co dělá. Pak si najednou vzpomněl a řekl mi:

„Ty, Jarčo, neznala jsi náhodou Emila T.? Určitě si ho musíš pamatovat, chodil o dvě třídy výš než my.“ Já jsem ztuhla, že by se v té chvíli krve ve mně nedořezal.

„Proč?“ Ptám se.

„No, leží v nemocnici. Víš, byl u mě párkrát v ordinaci, ale musel jsem ho poslat k odborníkovi. Vedl dost bohémský život a doplatil na to. Nakazil se pohlavní chorobou.“

Mně se začaly dělat mžitky před očima, chytla jsem se ho za loket, protože jsem cítila najednou takovou slabost v nohách, a bála jsem se, že se spadnu.

„Co je Ti?“ ptá se mě, ale mně se zamotala hlava a už jsem se sunula na chodník.

„Proboha, Jarčo, co se Ti stalo?“ ještě slyším a pak už jsem o sobě nevěděla. Omdlela jsem. Probudila jsem se u rodičů na posteli. Nevěděla jsem co se to se mnou děje a kde to jsem. U postele stála mamka a vedle ní stál Zdeněk.

„No, už se probudila, nebojte se, bude v pořádku, to byla jen taková chvilková slabost,“ slyším Zdeněkův hlas.

Dívala jsem se na oba dva a snažila se vzpomenout, proč ležím u našich v ložnici a co tu dělá Zdeněk?

„Co tady dělám a kde jsem se tu vzala?“ ptám se.

„Omdlela jsi na chodníku, a tak jsme Tě odnesli domů k Vaším, pořádně jsme se pronesli, to Ti tedy povím,“ snažil se mně humorně objasnit situaci Zdeněk, aby mě trochu rozveselil.

„Jeden muž, co šel proti nám, viděl co se děje, a tak přiskočil, popadl Tě za nohy, já za ramena, další paní vzala naše tašky a šla s námi k vašim. Ještě jsem si pamatoval, kde bydlíš, sám bych Tě tak daleko neunesl. Ještě, že to nebylo tak daleko od vašeho bytu a že jsem měl s sebou náčiní,“ povídá mně Zdeněk.

„Jaké náčiní?“ Ptám se ho

„No jaké, doktorské, vozím ho stále sebou, a jak se mi to teď hodilo, když jsi sebou švihla na chodník. Míváš často takovéhle mdloby?“ ptá se mě Zdeněk.

„Ne, nemívám,“ povídám mu.

„Tak lež a odpočívej, já jdu vedle do kuchyně a než odejdu, ještě se u Tebe zastavím.“

Otočil se a s mámkou vyšli z ložnice a zavřely za sebou dveře. Přemýšlela jsem, co se vlastně stalo, že tady ležím, nějak jsem si nemohla vzpomenout. A kde se tu vzal Zdeněk? Vždyť jsem ho léta neviděla. Chtělo se mi nějak spát, tak jsem zavřela oči a usnula jsem.

Po probuzení jsem začala přemýšlet, co se mi vlastně stalo, že tu jsem na posteli, a najednou se mě to začalo vybavovat jako ve filmu. Vzpomněla jsem si, že Emil odjel do Prahy a já si šla koupit trochu jídla a cestou jsem potkala Zdeňka. A najednou mně vyvstala před očima jeho otázka, jestli znám Emila... a potom jak se mi udělalo zle. A dál jsem už nic nevěděla.

Jak jsem tak ležela na posteli, uvědomila jsem si, že je vedle snad ještě Zdeněk v kuchyni, a tak jsem se pomalu zvedla. Už jsem se cítila lépe, a tak jsem se postavila na nohy. Chvilí jsem stála, a když jsem cítila, že jsem dost silná, že se na nich udržím, šla jsem

do kuchyně. Zdeněk seděl u stolu a povídal si s mamkou a tatškou. Otočili se po mně, Zdeněk hned vstal a řekl mně, že jsem měla ještě ležet, ale já už nemohla.

„Jak se cítíš, je Ti už dobře?“ říká Zdeněk

„Ano, už je mi fajn, nevím, proč se mi zatočila hlava a omdlela jsem“, povídám mu, „a moc Ti děkuji, že jsi mně pomohl, nevím, co se to se mnou stalo. Netrpím na mdloby. Už včera mně bylo trochu slabo, když byl u mě Petr s Růžou.“

„On byl u Tebe Petr?“ ptá se mamka.

„Ano, stavili se s Růžou,“ říkám.

Zdeněk se zřejmě již dozvěděl od rodičů, že jsem se vdala a že bydlím jinde. Aspoň jsem si to myslela. Zdálo se mi, že se na mě díval nějak jinak. Zřejmě se od nich dozvěděl, že právě Emil je můj manžel a už se dovtípil, co způsobilo moje mdloby. Jen jsem si v duchu přála, že to o Emilovi, co řekl mně, snad neřekl rodičům. Nepadlo o tom ani slova. Až později jsem se dozvěděla, že mu rodiče o mně nic neřekli, a tak nevěděl, že jsem se vdala a za koho. Mamka vstala, že mi uvaří čaj. Po chvíli mně donesla vařící nápoj a já si s chutí usrkla. Dávala se do mě zase nějak zima a začala jsem se klepat. Zdeněk to postřehl a hned mi řekl, že musím znovu do postele, že nejsem ještě v pořádku. Protestovala jsem, že to nic není, že je tu v bytě chladno a že mi je jen zima a až vypiji čaj, že se zahřeju. V kuchyni opravdu nebylo zrovna moc teplo. Sluníčko sem svítlo jen kradmo a do ložnice ještě míň. A už jsem si odvykla na toto prostředí, bydlela jsem v bytě, kam svítlo sluníčko skoro celý den.

„Neprotestuj, vypij čaj a ještě si lehni,“ říká Zdeněk a obrátil se na maminku, aby ji to zdůraznil, že nejsem ještě v pořádku.

„Víš co, já Ti dám nějaká sedativa, půjdeš si lehnout a ráno uvidíš, jak Ti bude. Když Ti bude dobře, můžeš jít do zaměstnání.“

Já se tu ráno zastavím a podívám se ještě na Tebe. A neodmlouvej, zdraví je přednější!“ řekl mi Zdeněk, rozloučil se s rodiči a odešel. Já jsem si ale uvědomila, co způsobilo moje mdloby a začal se mně zase odvíjet včerejší den před očima.

Viděla jsem Emila, jak si balil věci do tašky, jak odjel a jak pak přišel Petr s Růžou a že mi slíbil, že se poptá po Emilovi. A dnešek, jak jsem potkala Zdeňka a co mě o Emilovi náhodně říkal, aniž by věděl, že je to můj manžel. V hlavě jsem měla z toho všeho kolotoč a začalo mně v ní bušit...

Ne, to už bylo nad moje síly, už jsem to nemohla vydržet a začaly mně téct pomalu slzy...

„Jarčo, co je Ti, řekni, co se Ti stalo? Něco se Ti muselo stát, vždyť jsi nikdy taková nebyla, když jsi byla ještě doma,“ povídá mamka.

Tatka na mě jen koukal a očima slídlil po každém mém pohybu, jako kdyby se bál, že se znovu zhroutím.

„Čekám dítě,“ povídám rodičům.

„No jo, tak tomu se už nedivím,“ říká mamka. „To jsou takové stavy, které k tomu patří. Neboj se ničeho, všechno bude dobré. Těhotenství vždycky provázejí různé nálady a různé chutě, neboj, všechno zase bude dobré. To je úplně normální, co teď cítíš,“ a pohládila mě po hlavě a ptala se, jak jsem dlouho těhotná.

„Tři měsíce,“ povídám jí. „Ale doted' mně nic nebylo. A špatně mně není a chutě taky na nic nemám.“